

Nr 100

Av herrar **Hansson** i Skegrie och **Jansson** i Benestad, *angående förflyttning av Söderbygdens vattendomstol.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 140 till 1954 års riksdag föreslogs viss förstärkning av Norrbygdens och Mellanbygdens vattendomstolar. Förslaget grundade sig på alternativ I i en i frågan gjord utredning. Som alternativ till en förstärkning av endast dessa båda domstolar hade utredningen emellertid föreslagit en allmän förstärkning av vattendomstolarna genom inrättandet av ett för dessa gemensamt kansli, förlagt till Stockholm.

I propositionen avvisades emellertid detta sistnämnda förslag om gemensamt kansli. Departementschefen anförde bl. a. följande: "Enligt min mening är det av principiella skäl mindre lämpligt att en domstol, särskilt en underdomstol, förlägges långt utanför den bygd där den har att verka. Vad särskilt gäller de norrländska kraftverks- och regleringsföretagen, som underställes vattendomstols prövning, har dessa en sådan omfattning, att de djupt ingriper i befolkningens levnadsförhållanden. Det är med hänsyn härtill viktigt, att domstolens ledamöter äger en kännedom om bygdens och befolkningens förhållanden, som endast kan vinnas av den som själv är bosatt på platsen. Vidare kan icke bortses från att en domstol, vars ledamöter stadigvarande är bosatta i Stockholm, har svårare att hos ortsbefolkningen förvärva det förtroende som en domstol bör äga."

Departementschefens mening att förtroendet från ortsbefolkningens sida svårligen kan förvärvas, då domstolen ej är belägen så att befolkningen lätt kan få kontakt med densamma, delas sannolikt av alla. Det samma gäller om hans uttalande, att domstolens ledamöter bör ha möjlighet att förvärva och äga kännedom om bygdens och befolkningens förhållanden. Även utredningsmannen har gett uttryck för liknande tankegångar, då han bl. a. uttalat följande: "Vad som åsyftas är fastmera att faran för att de genom vattenbyggnadsföretagen skadelidande sakägarna skall hysa mindre förtroende för en domstol med placering i Stockholm än för den lokala vattendomstolen. Om en allvarlig sådan risk verkligen förefinnes ligger häri en mycket vägande invändning mot hela förslaget."

Synpunkter liknande dem som departementschefen framfört har också ofta kommit till uttryck från personer i landets sydligaste delar, vilka i vattenrättsavseende lyder under Söderbygdens vattendomstol. Denna domstol är nu förlagd till Stockholm och ligger alltså utanför sitt domsområde. Utöver vad som tidigare framhållits angående domstols möjlighet att för-

värva kännedom om bygdens och befolkningens förhållanden samt om de under domstolen hörande personernas förtroende för densamma kan ytterligare anföras, att denna placering måste anses vara olämplig och obehövlig för den största delen av den under domstolen hörande befolkningen. Onödigt långa resor måste företagas av såväl domstolens personal vid för rättningar inom domsområdet som av nämndemän och sakägare vid besök å domstolen.

Vad beträffar Gotland, som nu tillhör Söderbygdens vattendomstol, bör möjligheten prövas av en överföring till Österbygdens vattendomstol, som ligger i Stockholm, dit ju förbindelserna från Gotland är bekvämast.

I övrigt torde det ur såväl domstolens som sakägarnas synpunkter vara en fördel med en förflyttning av Söderbygdens vattendomstol till någon lämplig plats inom dess eget domsområde.

Ofta är vattenrättsmål av mycket betydande omfattning och berör ett flertal sakägare. Dessutom har dessa frågor ofta en genomgripande betydelse för de personer som beröres därav, ur såväl ekonomisk som annan synpunkt. Möjligheterna till kontakt med vederbörande rättsorgan har därför stor betydelse och skulle sannolikt främja förståelse och medverkan vid genomförande av vattenregleringar.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag angående förflyttning av Söderbygdens vattendomstol till lämplig plats inom dess eget domsområde.

Stockholm den 20 januari 1955

Nils G. Hansson
i Skegrie

Fridolf Jansson
i Benestad
